

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSÁNAK HIVATALA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

Iromány száma: **K/16834/1.**

Benyújtás dátuma: **2021-08-11 16:53**

Parlex azonosító: **11VEE0XS0001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Benyújtó: **Dr. Kozma Ákos, alapvető jogok biztosa**

Tisztelt Elnök Úr!

Az egyes házszabályi rendelkezésekről szóló 10/2014. (II. 24.) OGY határozat 2. melléklet 45. pontjában foglaltak megvalósulása érdekében mellékelten megküldöm **Dr. Harangozó Tamás (MSZP)** országgyűlési képviselő *"Mikor kíván a "Pegasus" ügyben vizsgálatot elrendelni?"* című, K/16834. számú írásbeli választ igénylő kérdésére adott válaszomat.

Tisztelettel:

Dr. Kozma Ákos

az alapvető jogok biztosa

Címzett: **Dr. Harangozó Tamás (MSZP)**

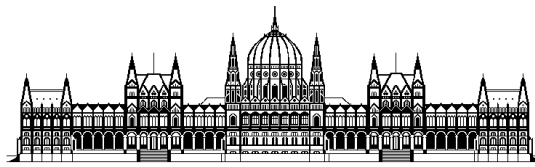
Benyújtó: **Dr. Kozma Ákos, alapvető jogok biztosa**

Tisztelt Képviselő Úr!

Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 42. §-ában foglaltak szerint a hozzám intézett, **Dr. Harangozó Tamás (MSZP)** országgyűlési képviselő *"Mikor kíván a "Pegasus" ügyben vizsgálatot elrendelni?"* című, K/16834. számú írásbeli kérdésére az alábbi választ adom.

Dr. Kozma Ákos

az alapvető jogok biztosa

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

Ügyszám: AJB-4583/2021

Dr. Harangozó Tamás
országgyűlési képviselő

Budapest
Széchenyi rkp. 19.
1358

Tisztelt Képviselő Úr!

Az Alaptörvény 7. cikk (1) bekezdése alapján a hozzám intézett, „*Mikor kíván a »Pegasus« ügyben vizsgálatot elrendelni?*” című, K/16834. számú, írásbeli választ igénylő kérdésére – az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 42. § (9) bekezdésében foglalt határidőben – az alábbi választ adom.

Írásbeli kérdése kapcsán azt szükséges tisztáznom, hogy az eljárási jogköreimet meghatározó jogszabály, az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (továbbiakban: Ajbt.) ad-e lehetőséget számomra az alapjogi vizsgálatra, illetve érdemi intézkedésre a titkos információgyűjtések ügyében.

Rá kell mutatnom arra, hogy a titkos információgyűjtés általában és a kémprogramok telepítése specifikusan (az alapjogvédelemmel foglalkozó szervek gyakorlata alapján) elsődlegesen az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésében rögzített személyes adatok védelméhez való jog, más néven az információs önrendelkezési jog sérelmét vetheti fel az alapvető jogok katalógusából.

Ez az értelmezés áll összhangban azzal, hogy az e témában született alkotmánybírói határozatok elsődlegesen az információs önrendelkezéshez való jog szempontjából vizsgálták a titkos információgyűjtéssel kapcsolatban álló kérdéseket [2/2007. (I. 24.) AB határozat; 16/2001. (V. 25.) AB határozat].

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban: NAIH) NAIH-1904-6/2014/T. sz. jelentése a kémprogramok magyar nemzetbiztonsági célú alkalmazásáról (a továbbiakban: NAIH Jelentés) szintén adatvédelmi kérdésként foglalkozott ezzel a témakörrel, ezen belül is kifejezetten a kémprogramokkal. A NAIH Jelentés ugyanis az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) rendelkezéseit, kiemelten a 4.§-ban rögzített alapvető jelentőségű szabályokat hívta fel, és ezen szabályok érvényesülése szempontjából vizsgálta a kémprogramok alkalmazását a magyar nemzetbiztonsági szervek működése körében.

A NAIH Jelentés – egyebek mellett – kiemelte: „*úgy kell meghatározni a titkos információgyűjtés kereteit, hogy az a személyes adatok célhoz kötött kezelésének követelményével (Infotv. 4. § (1) és (2) bekezdések) összhangban az információgyűjtés céljának eléréséhez szükséges legkisebb mértékben korlátozza a magánélet tiszteletben tartásához, valamint a személyes adatok védelméhez való jog érvényesülését*”.

Hasonló megállapításra jutott hivatali elődöm is, aki a biztonsági szakvélemények akkori szabályait áttekintve kifejtette: „*a jog uralmának a titkosszolgálatok működése során is érvényesülnie kell, vagyis megfelelő szabályozással kell az önkényes (legyen annak célja legitim vagy akár legitim céltól különböző) jogalkalmazás lehetőségét minimalizálni*”.

A 2013. évi vizsgálat kifejezetten a jogszabályi környezet alapjogi elemzése céljából folyt, konkrét személyekre vonatkozó megállapításokat nem tett, alkotmányos alapját a jogállamiság elve és az abból fakadó jogbiztonság követelménye, valamint a törvény előtti egyenlőség és a tisztességes eljáráshoz való jog képezte.

Az írásbeli kérdésében kért, a titkos információgyűjtés kérdéskörére kiterjedő vizsgálatot megítélésem szerint kifejezetten az információs önrendelkezési jog érvényesülése szempontjából indokolt lefolytatni.

Az információs önrendelkezési jog védelmére az Alaptörvény speciális intézmény létrehozását rendelte el. Az Alaptörvény VI. cikk (4) bekezdése értelmében a személyes adatok védelméhez való jog érvényesülését sarkalatos törvénnyel létrehozott, független hatóság ellenőrzi.

Ez a sarkalatos törvény az Infotv., amelynek 38. § (2) bekezdése szól arról, hogy a NAIH feladata a személyes adatok védelméhez való jog érvényesülésének ellenőrzése és elősegítése.

Az alapvető jogok biztosát érintően az állapítható meg, hogy az Ajbt. rendelkezései nem zárják ki ugyan a személyes adatok védelme érdekében való fellépését, azonban a vonatkozó rendelkezések specifikus adatvédelmi hatáskört nem telepítenek erre az alapjogvédő intézményre. Általános jogelv ugyanakkor, hogy a specifikus hatáskör mindig megelőzi az általános hatáskört (amint az a „lex specialis derogat legi generali” elv megfelelő alkalmazásából is következik).

Ezt az elvet érvényesítette a jogalkotó azzal is, hogy az Ajbt. 36.§-ában előírta: amennyiben az alapvető jogok biztos vizsgálata során a személyes adatok védelméhez való joggal összefüggő visszasságot észlel, bejelentéssel kell fordulnia a NAIH-hoz, vagyis a sérelem érdemi orvoslására hatáskörrel rendelkező szervhez.

A fentiekre tekintettel nem látok lehetőséget arra, hogy az alapvető jogok biztosaként önálló vizsgálatot indítsak annak feltárása érdekében, hogy zajlott-e Magyarországon a Pegasus kémprogram felhasználásával jogellenes adatgyűjtés. A titkos információgyűjtés kapcsán elsődlegesen érintett alapjog, az információs önrendelkezési jog kérdésköréhez kapcsolódó általános alapjogvédelmi követelmények megfogalmazása pedig a NAIH hatáskörébe tartozik, és amint az Képviselő Úr előtt is ismert, a NAIH hivatalból vizsgálatot indított a fenti tárgyban.

Bízom abban, hogy válaszzommal elősegíthettem a tájékozódását.

Budapest, 2021. augusztus 11.

Üdvözlettel:

Dr. Kozma Ákos